

Prognoza oddziaływania na środowisko
miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla obszaru złoża dolomitów
„Podleśna” oraz terenu przyległego w gminie
Siewierz

Inwestor:

URZĄD MIASTA I GMINY SIEWIERZ
ul. Żwirki i Wigury 16
42-470 Siewierz

Zakres prac:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zespół autorski:

mgr Tomasz Miłowski
mgr Łukasz Pomykoł

29 maja 2024 r., 18 czerwca 2024 r., 4 lutego 2025 r., 05 czerwca 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	6
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	14
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	14
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	14
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE	15
2.4 WODY PODZIEMNE.....	16
2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE	18
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI	19
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	19
2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	20
2.7 ZASOBY NATURALNE	21
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA.....	21
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE	21
2.10 KRAJOBRAZ.....	22
2.10 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	22
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	23
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	23
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	24
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	24
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE.....	24
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	24
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI	25
5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	25
5.4.2 WPŁYW NA GLEBY	26
5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	26
5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	27
5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	28
5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	29
5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	29
5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	29
5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	29
5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	30
5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	32
5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI	32
5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	32
5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	32
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	32

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	33
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	33
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	33
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	34
11. LITERATURA	41
12. DOMUENTACJA FOTOGRAFICZNA	42

Spis rysunków

Rys. 1 Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji – skala 1:7500

Oświadczam zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2025 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru złoża dolomitów „Podleśna” oraz terenu przyległego w gminie Siewierz. Po wyłożeniu do publicznego wglądu na wniosek przedsiębiorcy górniczego tereny G – górnictwa i wydobywania przesunięto o ok. 170 - 200 m na zachód.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego terenu wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie , udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Siewierz oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,

- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Siewierz powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XX/158/2000 z dnia 25 kwietnia 2000 r. z późniejszymi zmianami - Uchwałą nr XXXVIII/387/2022 z dnia 20 października 2022 r. Rada Miejska w Siewierzu uchwaliła zmianę nr 7 ww. studium, która obejmuje swym obszarem złożę dolomitów „Podleśna” wraz z terenem sąsiednim.
- „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” w Gminie Siewierz” uchwalona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXIII/189/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 2 października 2012 r., pozycja 3866,
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/204/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r., poz. 3202 oraz
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Nowa Wioska” w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/205/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r. poz. 3203.

- Opracowanie ekofizjograficzne dla miejscowego planu zagospodarowania dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” oraz terenu przyległego, Biuro Rozwoju Regionu sp. z o.o., Katowice, Siewierz, 2002 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miejscowego planu zagospodarowania dla obszaru złoża dolomitów „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz, Proforma, Rybnik, marzec 2024 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w miesiącach październik 2023 r. – styczeń 2024 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Siewierz powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Podstawą formułowania ustaleń projektu planu była zasada zrównoważonego rozwoju, która zakłada m.in. ochronę i racjonalne kształtowanie cennych zasobów środowiska przyrodniczego poprzez kształtowanie struktur przestrzennych nie naruszających jego walorów oraz umożliwiających aktywną ochronę jego wartości prowadzących do realizacji ekorozwoju.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XLIII/433/2023 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru złoża dolomitów „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz. W kwietniu 2019 r. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PROMAG Sp. z o.o. złożyło

wniosek o zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz oraz o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w obszarze udokumentowanego złoża dolomitów „Podleśna” na terenie Gminy Siewierz, w związku z aktualizacją zasobów geologicznych złoża wykonaną w 2017 r. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PROMAG Sp. z o.o. od ponad 25 lat eksploatuje złożo „Podleśna”. Jak wynika z przekazanych przez spółkę informacji w części wschodniej eksploatacja złoża zbliżyła się do granic udokumentowanego złoża, natomiast w części zachodniej złożo jest już w trakcie eksploatacji. Aktualizacja zasobów stwarza możliwość potencjalnej, ekonomicznie uzasadnionej eksploatacji na całym obszarze udokumentowanego złoża. Przedsiębiorstwo jest właścicielem znacznej części gruntów w obszarze udokumentowanego złoża oraz prowadzi wykup nieruchomości. Posiada zdolność finansową, wykształconą kadrę, zakład przeróbczy oraz maszyny i urządzenia do eksploatacji i przeróbki dolomitu na kruszywa. Przedmiotem planu, zgodnie z jego uchwałą inicjującą, jest ustalenie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów zgodnie z wymogami ładu przestrzennego oraz realizowaną polityką przestrzenną miasta, określoną w obowiązującym "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz" uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XX/158/2000 z dnia 25 kwietnia 2000 r. z późniejszymi zmianami. Powierzchnia terenu opracowania, obejmująca część sołectw Żeliszewice, Dziewki, Nowa Wioska, wynosi około 216 ha.

Uchwałą nr XXXVIII/387/2022 z dnia 20 października 2022 r. Rada Miejska w Siewierzu uchwaliła zmianę nr 7 ww. studium, która obejmuje swym obszarem złożo dolomitów „Podleśna” wraz z terenem sąsiednim. W wyniku przedmiotowej zmiany studium powiększono teren przewidziany do eksploatacji powierzchniowej złoża „Podleśna”. Na terenie objętym niniejszą uchwałą obowiązują trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

„Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” w Gminie Siewierz” uchwalona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXIII/189/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 2 października 2012 r., pozycja 3866,

„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/204/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r., poz. 3202 oraz

„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Nowa Wioska” w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/205/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r. poz. 3203.

Sporządzenie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wpłynie na poszerzenie granic potencjalnej eksploatacji oraz możliwości dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa w perspektywie ok. 30 lat, a także na utrzymanie poziomu zatrudnienia co najmniej na obecnym poziomie, z perspektywą jego wzrostu. W mpzp wskazano następujące przeznaczenia terenu:

MNW – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej;

MN-U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;

U-P – teren usług lub produkcji;

G - teren górnictwa i wydobywania;

KDD - tereny dróg dojazdowych;

KR - tereny komunikacji drogowej wewnętrznej;

IW - tereny wodociągów;

RN - tereny rolnictwa z zakazem zabudowy;

RZM - tereny zabudowy zagrodowej;

RN-L - tereny rolnictwa z zakazem zabudowy lub lasu;

L - tereny lasów.

Wskazana w suikzp granica poszerzenia terenu pod eksploatację uwzględnia istniejące uwarunkowania. Na analizowanym terenie brak jest szczególnych przeciwwskazań do poszerzenia eksploatacji istniejącego kamieniołomu. Nie występują tu wody powierzchniowe, ujęcia wód podziemnych, zabytki czy formy ochrony przyrody. Brak jest również szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych lub też stanowisk gatunków chronionych. Zgodnie ze wskazaniem suikzp i projektu mpzp eksploatacja może zostać poszerzona w kierunku na północ i zachód o ok. 400 metrów, zaś w kierunku południowym o ok. 200 metrów. Zasięg terenu z możliwością eksploatacji pokrywa się z granicą złoża „Podleśna”. Z kolei obowiązujący na tym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza poszerzenie eksploatacji w stosunku do stanu istniejącego o ok. 150 m w kierunku północnym, 300 m w kierunku zachodnim i ok. 100 m w kierunku południowym. Tak więc z punktu widzenia obowiązujących aktów planistycznych poszerzenie eksploatacji nastąpi o ok. 200 – 250 m.

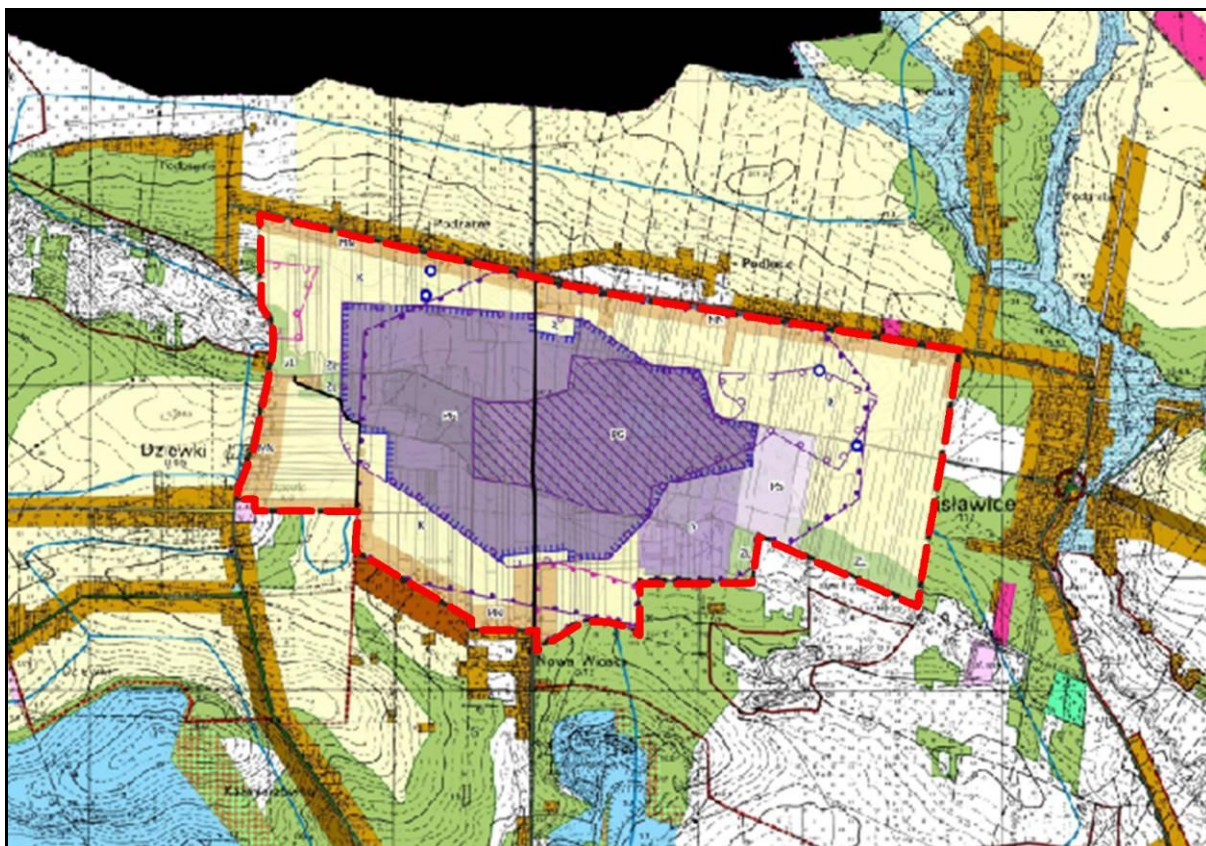
Na pozostałym obszarze mpzp również wskazuje uwarunkowania zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wzdłuż głównych dróg wskazano tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w kilku miejscach dodatkowo zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, często będą one stanowiły uzupełnienie istniejącej zabudowy. Po południowo-wschodniej stronie kamieniołomu wskazano tereny P-U produkcji lub usług. Na pozostałych terenach pozostawiono grunty rolne oraz lasy.

Kwestia oddziaływania eksploatacji w kamieniołomie po jego poszerzeniu będzie podlegała wnikliwej ocenie na etapie ubiegania się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i powinna zostać opisana w raporcie oddziaływania na środowisko.

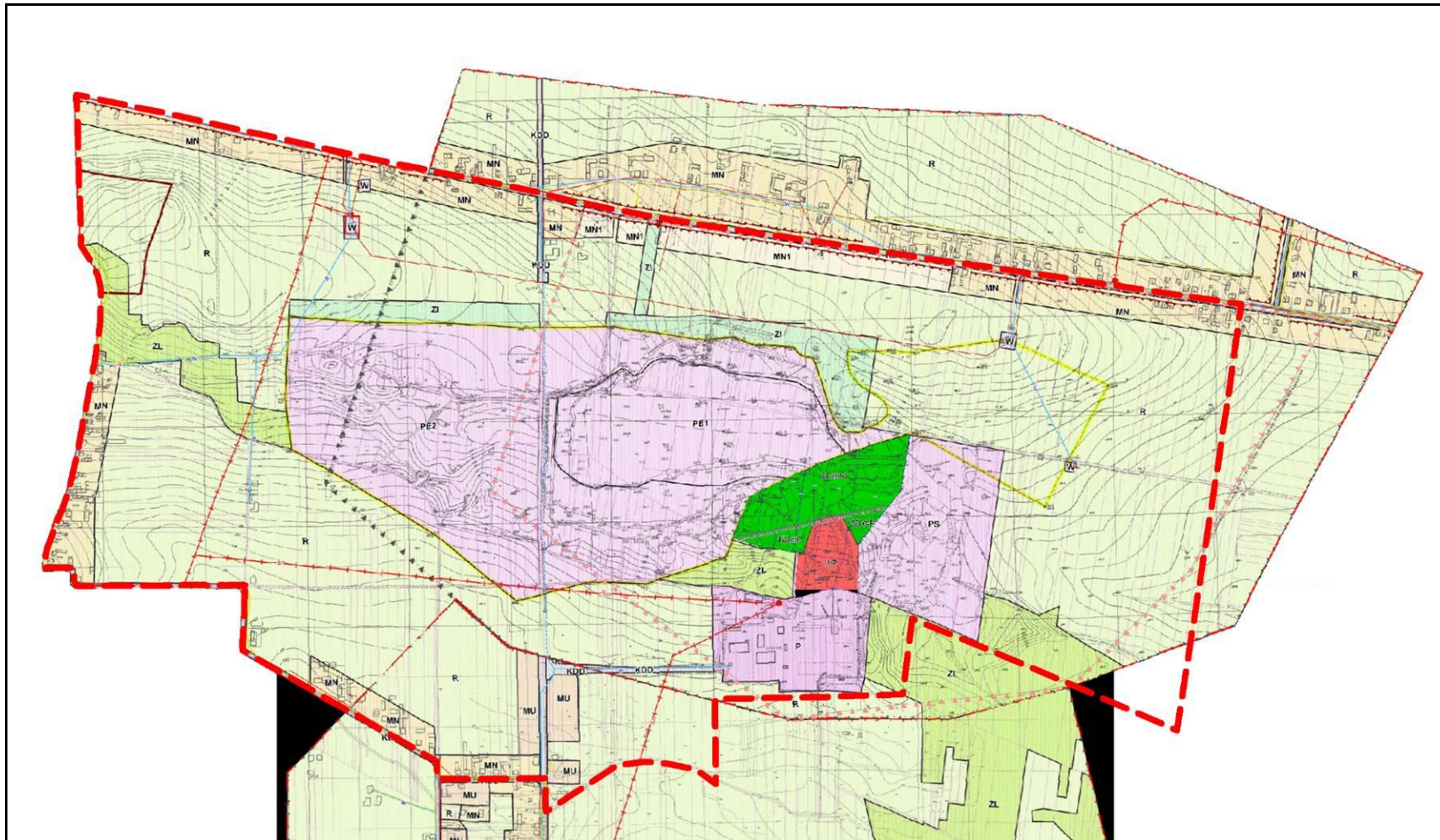
Na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i prognozy oddziaływania na środowisko, tj. bez znajomości szczegółów prowadzenia przyszłej eksploatacji, można jedynie wskazać, że nie występują na analizowanym terenie uwarunkowania, które uniemożliwiałyby jej prowadzenie. Istnieją też możliwości techniczne zabezpieczenia okolicznych mieszkańców przed niekorzystnymi wpływami np. poprzez prowadzenie odstrzałów czy innych ciężkich prac w określonych godzinach.

Kamieniołom „Podleśna” może obecnie być odbierany jako źródło znaczących oddziaływań, które dewastuje środowisko przyrodnicze. Jednocześnie jednak należy mieć świadomość, że skutkiem obecnie prowadzonych działań o negatywnym oddziaływaniu jest powstanie wyrobiska, które będzie posiadało dużą wartość krajobrazową oraz może mieć bardzo dużą wartość przyrodniczą. Dzięki odsłonięciu skał wapiennych tworzą się bowiem bardzo rzadkie siedliska naskalne oraz muraw kserotermicznych, które zwykle są bardzo rzadkie. Niejednokrotnie dawne kamieniołomy stawały się wartościowymi elementami przyrody i krajobrazu służąc potrzebom sportu, rekreacji i turystyki np. kamieniołomy w Kielcach, kamieniołom Zakrzówek w Krakowie, rejon Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie czy kamieniołom Sodowa Góra w Jaworznie (obecnie Geosfera). Część kamieniołomów została uznanych za rezerваты przyrody ze względu na ogromną wartość przyrodniczą. Najważniejszą kwestią jest więc pozostawienie tego terenu wolnego od zabudowy czy zasypania odpadami, gdyż powstaje tu wartościowe siedlisko możliwe do pełnienia istotnej funkcji ekologicznej.

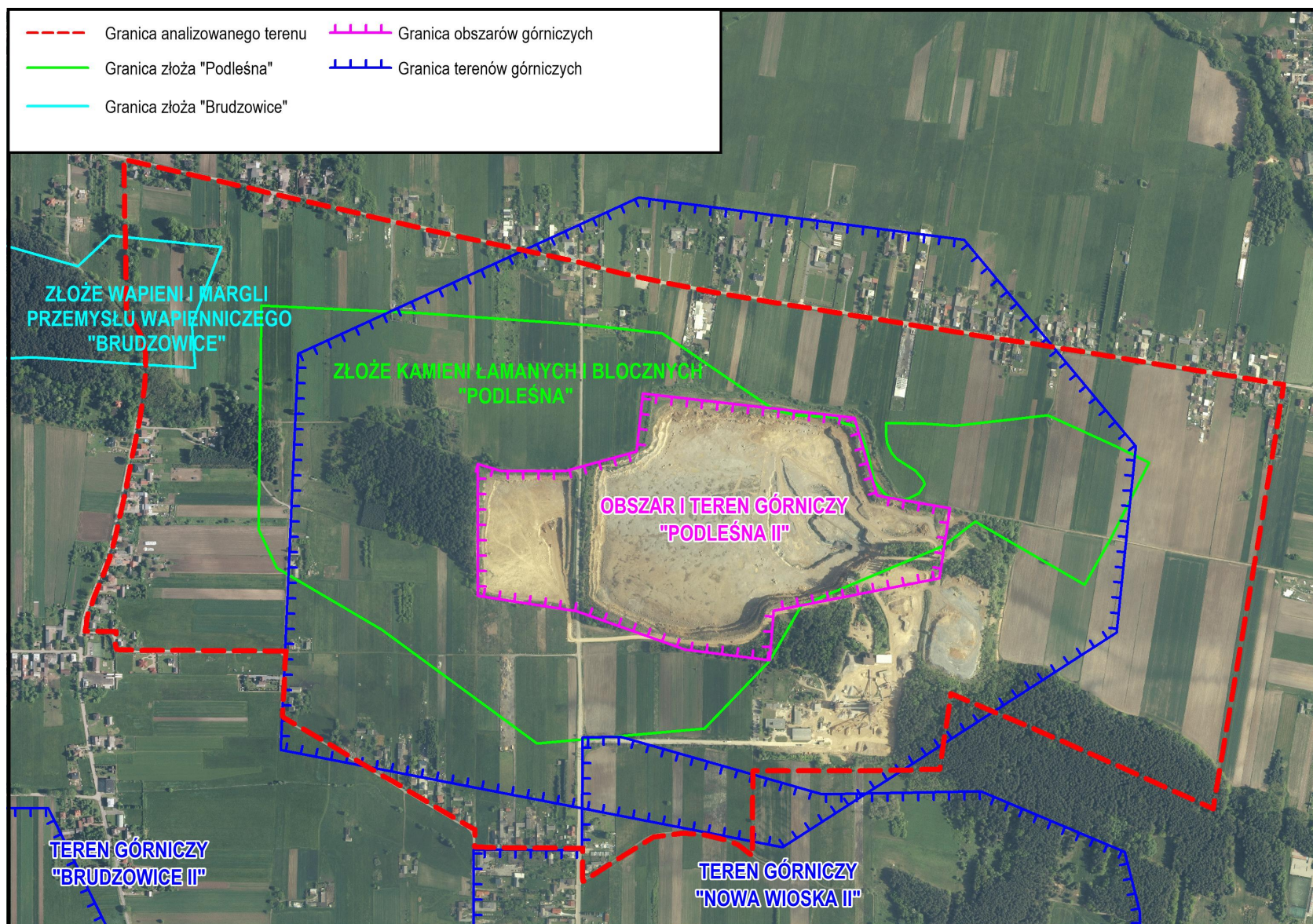
Wyrisy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zasięgi granic udokumentowanych złóż kopalin, obszarów i terenów górniczych oraz odległości o które możliwe będzie przesunięcie terenu eksploatacji (a więc obszaru górniczego) pokazano na rysunkach poniżej.

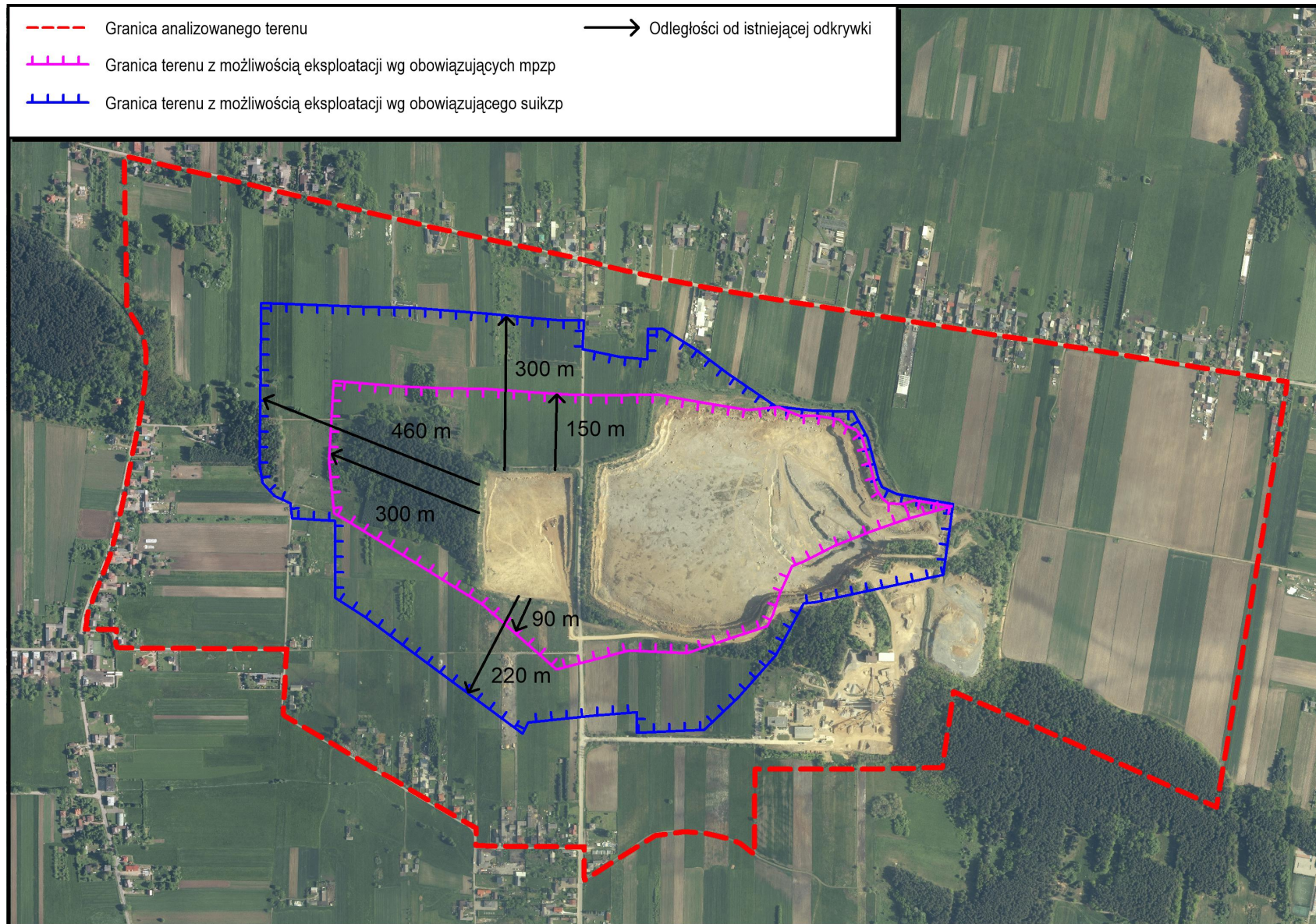
Rysunek 1 Analizowany teren na podkładzie wyrys z studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Rysunek 2 Analizowany teren na podkładzie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Rysunek 3 Złóża kopalin, obszary i tereny górnicze

Rysunek 4 Odległości od istniejącej odkrywki do terenu z możliwością eksploatacji wg obowiązujących mpzp i wg suikzp

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Opracowanie obejmuje teren położony w północnej części gminy Siewierz, we wschodniej części sołectwa Dziewki, zachodniej sołectwa Żeliszawice i północnej części sołectwa Nowa Wioska. Powierzchnia analizowanego terenu wynosi ok. 216 ha, zaś powierzchnia całej gminy (zarówno obszar miejski, jak i wiejski) to 11350 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany teren znajduje się w obrębie prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w mezoregionie Garb Tarnogórski (341.12).

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w Dziale Wyżyn Południowopolskich C, Krainie Górnośląskiej C.3, Okręgu Górnośląskim Właściwym C.3.1, Podokręgu Siewierskim C.3.1.b, w części północnej analizowany teren graniczy z Podokręgiem Lubliniecko-Zawierciańskim C.3.1.c.

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem geologicznym analizowany teren znajduje się w obrębie monokliny śląsko-krakowskiej, obrzeżającej od północy Górnośląskie Zagłębie Węglowe. Budowa geologiczna fałdowego piętra waryscyjskiego jest mocno urozmaicona i odzwierciedla się na powierzchni w postaci subrównoleżnikowo usytuowanej (NW-SE) antykliny Siewierza zbudowanej w jądrze ze skał węglanowych dewonu.² Alpejskie piętro pokrywowe zbudowane jest z monoklinalnie ułożonych utworów triasu i jury. Na powierzchni podczwartorzędowej odsłaniają się wapienie i dolomity triasu środkowego oraz dolomity dewonu środkowego. Wspomniana monoklina pocięta jest licznymi dyslokacjami. Obserwuje się tu dwa systemy uskoku. Starszy z nich (prawdopodobnie laramijski), o przebiegu NE-SW, o charakterze nożycowym, zawiasowym i amplitudach rzędu 20-50 m, oraz młodszy (prawdopodobnie młodoalpejski), o przebiegu zachód - wschód i amplitudach rzędu 30-150 m, rozbijający płytę monokliny na szereg zrębów, rowów i półrowów tektonicznych. Utwory dewońskie i triasowe tworzą charakterystyczne wzgórza, widoczne w terenie. Pomiędzy nimi pojawiają się niewielkie dolinki na których na analizowanym terenie nie płyną obecnie ciek, ale łączą się one z doliną Czarnej Przemszy i Potoku Żeliszawieckiego. Utwory pokrywy czwartorzędowej wypełniają te dolinki, występują tu piaski rzeczne tarasów nadzalewowych oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe, mają one miąższość od kilku do kilkunastu metrów w dolinach drugorzędnych. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Kozięgłowy³ na terenie objętym opracowaniem występują następujące utwory:

6 – piaski eoliczne w wydmach p^eQ^w

7 – piaski eoliczne p^eQ

9 – piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 6,0 – 15,0 m n.p. rzeki $p^fQ_p^{3-4} - Q_{p4}^{Bt}$

¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa Geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1980 r.;

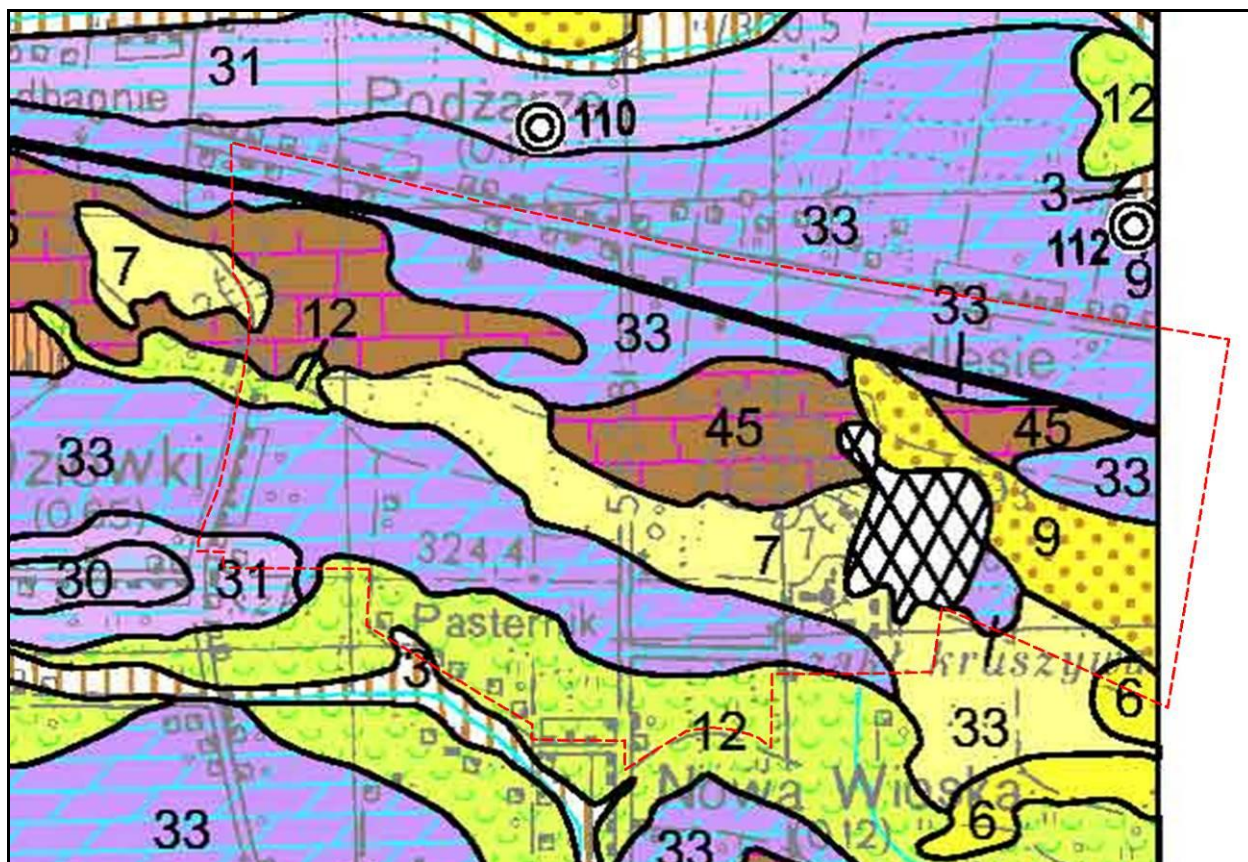
³ Wyczółkowski J., Romanek A. (reambulacja), Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Kozięgłowy, PiG, Warszawa 2009 r.;

12 – piaski i żwiry wodnolodowcowe $p_z^{fg}Q_{p3}^0$

31 – iły, iłowce, piaskowce, brekcje i zlepieńce – formacja lisowska iT_3

33 – dolomity i iłowce doT_2

45 – wapienie i dolomity wD_{gt}

Rysunek 5 Powierzchniowa budowa geologiczna analizowanego terenu na podstawie Szczegółowej mapy Geologicznej ark. Koziegłowy

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

Na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie występują jakiejkolwiek wody powierzchniowe, tak płynące, jak i stojące.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują jakiejkolwiek zagrożenia powodziowe, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

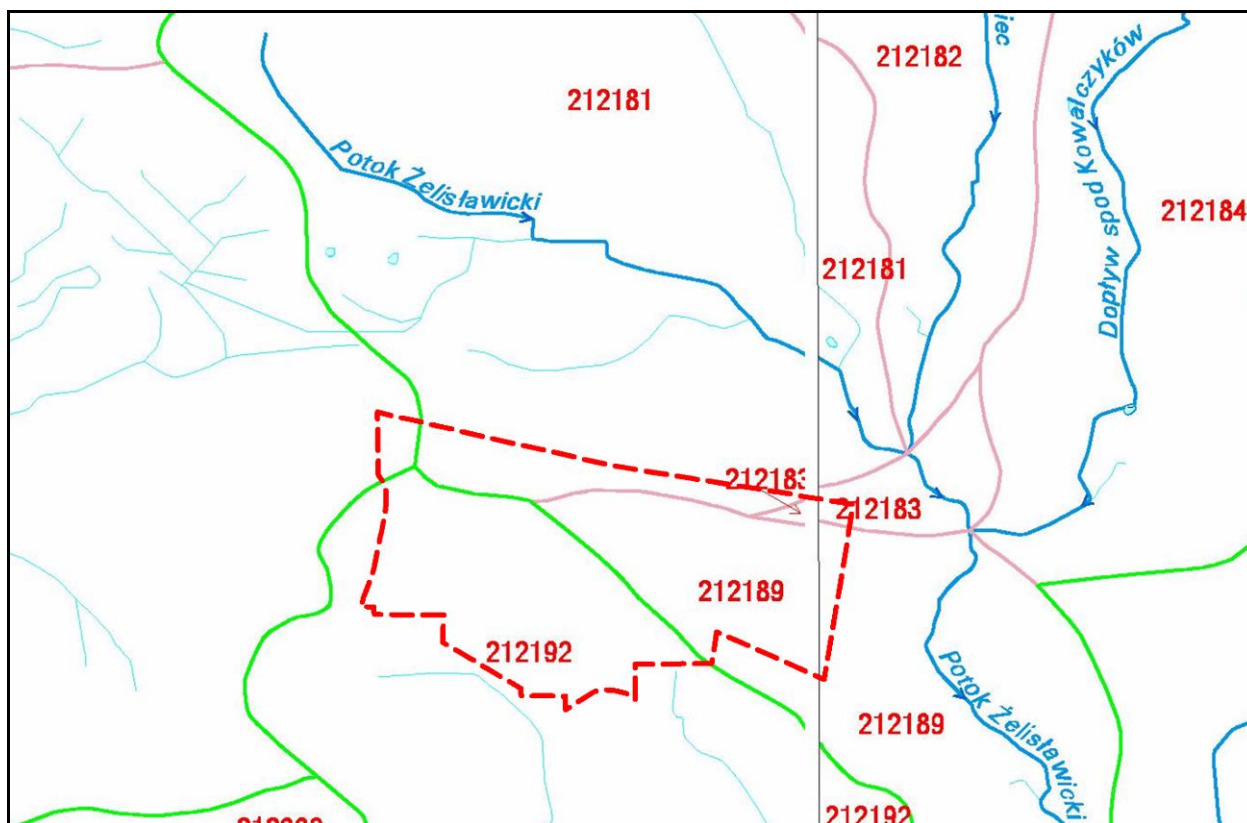
Ujęcia wód powierzchniowych

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód powierzchniowych, ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze brak jest cieków, które zostały wydzielone jako jednolite części wód powierzchniowych. Niemal cały analizowany obszar znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW2000621231 Przemsza do zbiornika Przeczyce. Jedynie niewielka część północno-

zachodnia terenu znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW20005212619 Brynica od źródeł do zbiornika Kozłowa Góra.

Rysunek 6 Analizowany teren na podkładzie Mapa Hydrograficznej

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków⁴ cały analizowany obszar wchodzi w skład Regionu Bytomsko-Olkuskiego (XV). W tym regionie główne poziomy wodonośne związane są z utworami triasowymi.

Użytkowe poziomy wodonośne

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000⁵ na analizowanym terenie występują łącznie piętra użytkowe w utworach triasowych i dewońskich. Poziom wodonośny wapienia muszlowego występuje w wapieniach i dolomitach warstw tarnowickich, diploporowych, karchowickich, terebratulowych i góraždzańskich (T2). Poziom retu natomiast występuje w wapieniach warstw gogolińskich dolnych (T2) i dolomitach górnych ogniw retu (T2). Poziomy te rozdzielone są, w sposób nieciągły, marglistą serią górnych warstw gogolińskich. Warstwa rozdzielająca ma zmienną miąższość, poprzecinana jest licznymi uskokami a ponadto, na wielu obszarach uległa wtórnej dolomityzacji. Wskutek takiej budowy geologicznej oraz w wyniku sztucznego połączenia poziomów wodonośnych wapienia muszlowego i retu, przez źle zlikwidowane otwory wiertnicze i studnie

⁴ Józwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1984 r.;

⁵ Gajowiec B., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Koziegłowy, PIG, Warszawa 1997 r.;

eksploatujące łącznie obydwie poziomy, pozostają one na ogół w więzi hydraulicznej tworząc kompleks wodonośny serii węglanowej triasu. W części południowo-wschodniej arkusza Koziegłowy kompleks wodonośnej serii węglanowej triasu łączy się z wodonośnymi utworami dewońskiej kulminacji w okolicy Brudzowic tworząc kompleks wodonośny triasowo-dewoński. Zasilanie omawianych poziomów odbywa się na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w rejonie wychodni triasu i dewonu, w południowej części omawianego arkusza, w wyniku dopływów bocznych od wschodu i południowo-wschodu oraz w wyniku przesiąkania wód z poziomów nadległych. Drenaż kompleksów serii węglanowej triasu i triasowo-dewońskiego odbywa się głównie poprzez ujęcia studienne oraz wyrobiska górnicze kopalń odkrywkowych dolomitów w rejonie Brudzowic. W granicach arkusza Koziegłowy zaznaczają się dwa obszary występowania regionalnych lejów depresyjnych wywołanych eksploatacją wód podziemnych i działalnością górniczą.

Na Mapie Hydrogeologicznej Polski ark. Koziegłowy wyznaczono jednostkę hydrogeologiczną 4abT_{2,1} - DIII. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi >70 m³h. Stopień zagrożenia wód jest określony jako bardzo wysoki ze względu na brak izolacji oraz obecność ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest dobra (Ib), ale może być nietrwała, ze względu na brak izolacji, woda nie wymaga uzdatnienia.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów PSH na analizowanym terenie nie wydzielono Głównych lub Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych, które jednak wydzielono na północ i południe od analizowanego terenu, są to GZWP nr 454 Zbiornik Olkusz-Zawiercie oraz GZWP nr 327 Zbiornik Lubliniec-Myszków. Na części centralnej i południowej analizowanego obszaru wskazano proponowaną strefę ochronną zbiornika nr 454

Jednolite Części Wód Podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych niemal cały analizowany teren znajduje się w JCWPd nr PLGW2000112, zaś niewielka część północno-wschodnia w JCWPd nr PLGW2000111.

Ujęcia wód podziemnych

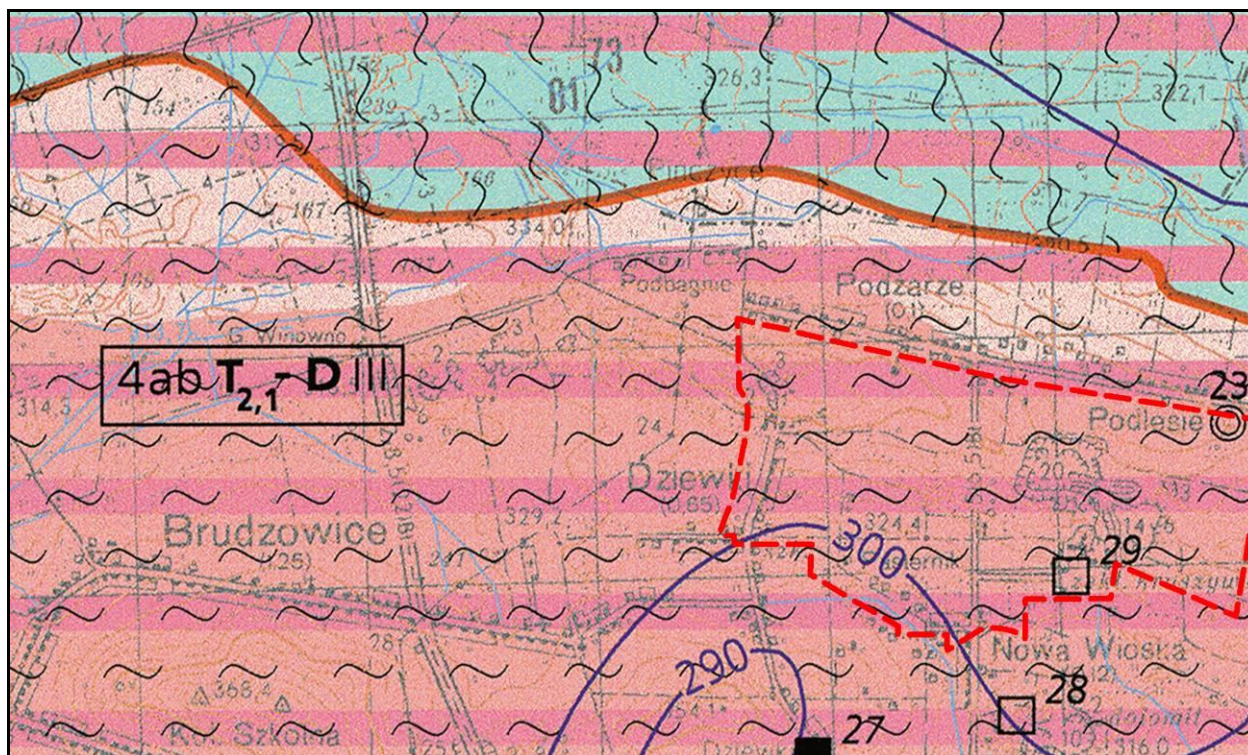
W piśmie Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 6 listopada 2024 r. znak OE-RG-GI.KW-000262/24 wskazano, by uwzględnić istniejące na analizowanym terenie ujęcia wód. W tym celu skontaktowano się z Zakładem Usług Wodnych i Kanalizacyjnych w Siewierzu, który na tym terenie eksploatuje kilka ujęć. ZUWiK w Siewierzu przedstawił następujące informacje:

1IW – na tym terenie znajdują się dwa zbiorniki retencyjne podziemne 150m³ każdy, które są zasilane z ujęcia wody H-2 Żeliszawice (teren 3IW). Woda z tych zbiorników jest rozprowadzana grawitacyjnie na tereny sołectw Żeliszawice, Leśniaki, Dziewki, Nowa Wioska oraz na terenie Myszkowa dzielnica Smudzówka. Na tym terenie znajduje się również studnia

H-1, która obecnie jest przekwalifikowana na otwór obserwacyjny (brak eksploatacji i brak ustanowionej strefy ochronnej),

2IW – na tym terenie znajduje się stacja zasilania elektrycznego oraz sterowania prace pompy na ujęciu H-2,

3IW - jest to aktualnie eksploatowane ujęcie wody H-2 Żeliszewice. Pozwolenie Wodno-Prawne zostało wydane Decyzją Starosty Będzińskiego nr WŚiL.6341.4.0018.2013 z dnia 2 stycznia 2014 r. Jak do tej pory dla ujęcia nie została ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej lub pośredniej, choć teren ujęcia jest ogrodzony i osoby postronne nie mają tu wstępu.

Rysunek 7 Analizowany teren na podkładzie Mapy Hydrogeologicznej ark. Koziegłowy

2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

Obszar miasta i gminy Siewierz położony jest w strefie klimatu umiarkowanie ciepłego, przejściowego. Na podstawie podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego należy on do XV dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, w której średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C, czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 60 do 90 dni, a długość okresu wegetacyjnego od 200 do 210 dni. Roczne sumy opadów w wieloleciu 1961 - 1990 kształtują się na poziomie 706 mm. Najwyższe sumy miesięczne obserwowane są w lipcu (104 mm), a najniższe w styczniu (39 mm). W ciągu roku przeważają wiatry, które swymi kierunkami nawiązują do ogólnej cyrkulacji atmosferycznej, lokalnie modyfikowane przez rzeźbę i zabudowę terenu. Są to wiatry z sektora zachodniego (SW, W, NW) i wiatry wschodnie. Ich średnia prędkość wynosi od 3,0 do 3,5 m/s. Cechy klimatu analizowanego terenu:

- średnia roczna temperatura powietrza 7,5°C,

- najcieplejszy miesiąc – lipiec +17°C,
- najchłodniejszy miesiąc – styczeń -3°C do -3,5°C,
- roczna amplituda w granicach 21°C do 23°C,
- średnia roczna liczba dni z przymrozkami 120-140 dni,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej 60-80 dni, maksymalnie 100 dni,
- okres wegetacyjny średnio 210-220 dni,
- średnioroczna skala opadów w granicach 600-700 mm.

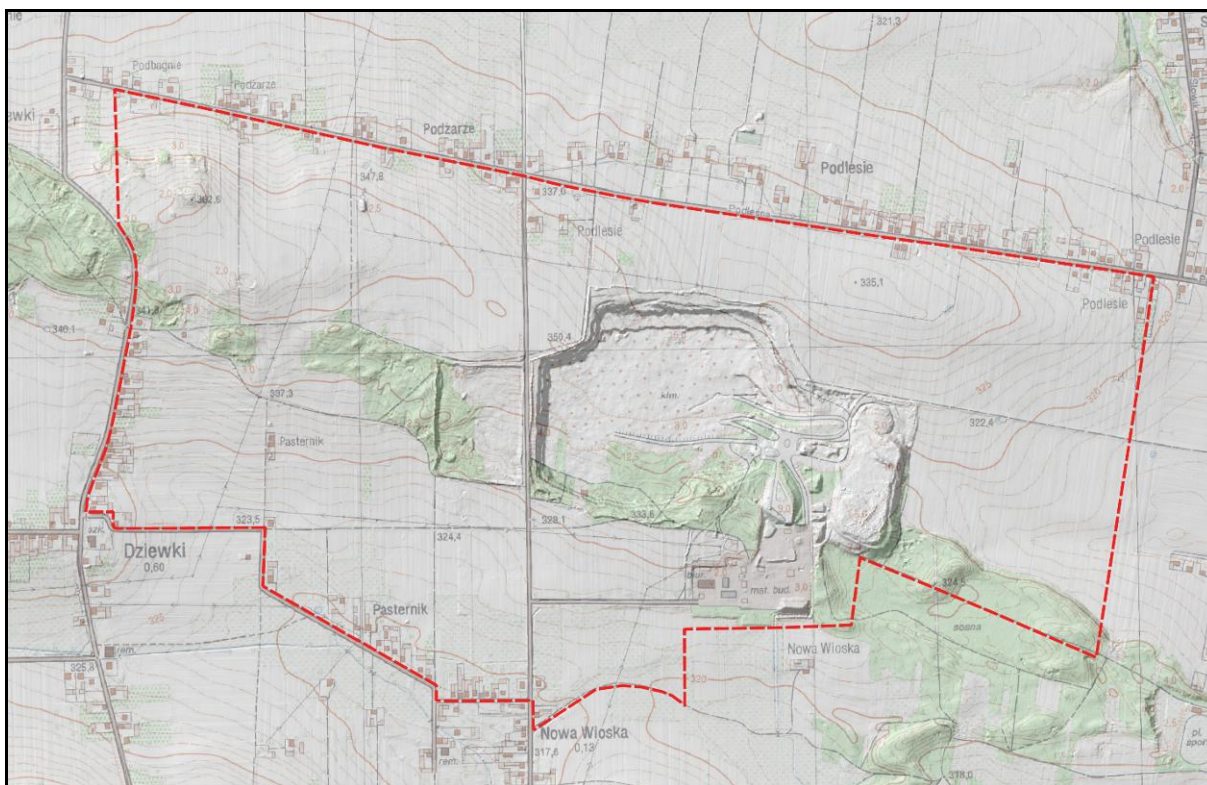
Przedstawione powyżej ogólne cechy klimatu ulegają lokalnemu zróżnicowaniu w zakresie dobowych rozkładów temperatur, wilgotności powietrza, usłonecznienia, występowania mgieł, przymrozków oraz przewietrzania. Wpływają na nie sposób zagospodarowania terenu, skład mechaniczny gruntu i pokrycie roślinnością.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany obszar rozpościera się w północnej części Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej) i obejmuje fragmenty Progu Woźnickiego. Współczesna powierzchnia analizowanego obszaru i jego otoczenia ma urozmaiconą rzeźbę. Charakterystyczne dla omawianego terenu są obszary wyniesione. Należą do nich wzgórza Progu Woźnickiego, przecinające obszar z WNW na ESE. Są one zbudowane z odpornych na denudację skał triasowych i jurajskich i tworzą powierzchnię (równinę) denudacyjną. Wznosi się ona do 358,8 m n.p.m. na Ceglanej Górze koło Woźnik. Przeważnie osiąga 330–350 m n.p.m. (wzgórza woźnickie i brudzowickie) i 310–330 m n.p.m. (wzgórza z okolic Siedlca Dużego). Powierzchnia denudacyjna jest porożciniana stromościennymi dolinami ograniczonymi krawędziami. Tam, gdzie brak krawędzi opada za pośrednictwem długich stoków i spłaszczeń w kierunku dolin głównych rzek obszaru. Spłaszczenia są zakonserwowanymi przez utwory czwartorzędowe fragmentami starych powierzchni zrównań. Bezpośrednio na analizowanym terenie wyraźnie zaznacza się wyniesienie dawnych struktur dewońskich i triasowych, które formuje charakterystyczne wydłużone wzgórze o osi południowy-wschód północny-zachód. Najwyżej położony punkt terenu wznosi się na wysokość ok. 350 m n.p.m. Powierzchnia terenu opada dość wyraźnie w kierunku północnym i południowym. Rzędne w części północnej, w rejonie Podżarza i Podlesia wynoszą ok. 320 – 330 m n.p.m., w części południowej w rejonie Dziewek i Nowej Wioski podobnie. Rzędne dna kamieniołomu wynoszą ok. 304 m (kamieniołom wschodni) i ok. 330 m n.p.m. (kamieniołom zachodni). Wyrobiska mają więc tu miejscami nawet 40 – 50 metrów wysokości względnej.

Rysunek 8 Analizowany teren na podkładzie Numerycznego Modelu Terenu

Zjawiska osuwiskowe

Na podstawie analizy danych kartograficznych, wizji terenowej i danych Systemu Ochrony Przeciwoświsowej (PIG), na analizowanym terenie nie stwierdzono zjawisk osuwiskowych – aktualnych lub historycznych. Teren ten pod względem ukształtowania terenu i litologii nie jest predysponowany do występowania tego rodzaju zjawisk, jednakże na stromych stokach kamieniołomów może dochodzić do powstawania osypisk i obrywów skalnych.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na analizowanym terenie dominują uprawiane grunty rolne oraz lasy, zaś w otoczeniu terenu, wzdłuż dróg zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. W centralnej części terenu znajduje się odkrywka kamieniołomu „Podleśna”. Grunty rolne przeważnie pozostają w uprawie, dominują tu grunty orne klas RIVa i RIVb, występują również powierzchnie gleb klasy RIIB oraz RV. W mniejszej ilości występują na analizowanym terenie łąki i pastwiska klas IV i V. Mapa glebowo-rolnicza wydziela na tym terenie gleby kompleksu pszenno-wadliwego 3R w typie rędzin, występują one w części północno-zachodniej terenu. W części północno-wschodniej występują gleby brunatne wyługowane i kwaśne 5Bw, zaś w części centralnej gleby kompleksu żytniego słabego 6AB w typie gleb piaszkowych różnych typów genetycznych (bielicowych, rdzawych, brunatnych kwaśnych). W części południowej występują użytki zielone średnie 2zD zaliczane do typów gleb ziem

czarnych. Powierzchnie lasów, ujęte w ewidencji gruntów jako Ls występują w części zachodniej (rejon ul. Niwy), w części centralnej na zachód od kamieniołomu oraz w części położonej na południowy – wschód od kamieniołomu. Zdecydowana większość powierzchni zadrzewionych na analizowanym terenie została ujęta w ewidencji gruntów jako użytek Ls, czyli las.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu zachodniej części analizowanego terenu znajduje się złóż wapieni i margli przemysłu wapienniczego „Brudzowice” (ID Midas 1897), nie jest ono eksploatowane. W części centralnej analizowanego terenu znajduje się złóż kamieni łamanych i blocznych „Podleśna”, jest ono eksploatowane w części wschodniej i zachodniej, wyrobisko rozdziela droga łącząca Podżarzę i Nowa Wioskę. Dla eksploatacji tego złoża utworzono obszar i teren górniczy „Podleśna II”. W południowej części obszaru znajduje się również teren górniczy „Nowa Wioska”, sam kamieniołom „Nowa Wioska” znajduje się w odległości ok. 300 m na południe od granic analizowanego obszaru.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Obecnie na analizowanym terenie i w jego otoczeniu praktycznie nie występują naturalne zbiorowiska roślinne. Pierwotna roślinność terenu reprezentowana była przez kontynentalne bory mieszane *Pino-Quercetum auct. Polon – Quercoroboris-Pinetum i Serratulo-Pinetum*, nr 47 na mapie W. Matuszkiewicza.⁶ Obecnie na analizowanym terenie dominują grunty orne pozostające w uprawie. Wzdłuż głównych ulic znajduje się zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, a za nią ciągi gruntów ornych. W centralnej części terenu znajduje się kamieniołom, który rozdziela na dwie części, wschodnią i zachodnią drogą prowadzącą z Podżarza do Nowej Wioski. Z północnego-zachodu na południowy wschód ciągnie się pas niewielkiego lasu, który porasta szczyt wzniesienia, które było najtrudniejsze do rolniczego zagospodarowania, stąd też pozostało w użytkowaniu leśnym. W lasach tych zdecydowanie dominuje sosna, zgodnie z wydzieleniami Planów Urządzania Lasów wydzielono tu lasy sosnowe So w wieku ok. 50 – 80 lat. Na kilku terenach, m.in. przy drodze w części zachodniej rośnie las akacjowy, wskazano tu wydzielenie Ak57 i Ak60.

Na analizowanym terenie nie występują cenne siedliska przyrodnicze czy stanowiska roślin chronionych, które wymagałyby objęcia ochroną, a powierzchnie leśne nie mają dużej wartości przyrodniczej (gospodarcze lasy sosnowe).

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Ustanowione formy ochrony przyrody

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną ze względu na brak szczególnych wartości przyrodniczych.

⁶ Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.

Korytarze ekologiczne – W literaturze⁷ przedmiotu dotyczącym ogólnokrajowego rozmieszczenia korytarzy na analizowanym terenie nie wydzielono korytarzy ekologicznych. Natomiast w opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ wskazywano na analizowanym terenie przebieg korytarza dla ssaków kopytnych K/LL-LS, jest to północna odnoga korytarza, który biegnie lasami na południe od Siewierza. Jest to korytarz łączący Lasy Lublinieckie z Lasami Siewierskimi. Korytarz ekologiczny dla ssaków drapieżnych oraz korytarz dla ptaków zostały w tym opracowaniu wskazane poza analizowanym terenem, podobnie jak opisany powyżej południowy przebieg korytarza. Obecnie zwierzęta mają na analizowanym terenie możliwość przemieszczania się na osi północny-zachód - południowy-wschód, przy czym ograniczeniem jest tu wyrobisko kamieniołomu. Poza wyrobiskiem zwierzęta wykorzystują do przemieszczania się tereny gruntów ornych i powierzchnie leśne. Ze względu na zabudowę wzdłuż dróg przemieszczanie się zwierząt jest utrudnione od strony północnej, południowej i południowo-zachodniej.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie dominuje krajobraz terenów wiejskich, przy czym jest on urozmaicony na skutek występowania w podłożu wyniesień wyżynnych Progu Woźnickiego. Centralną część terenu przecina z północnego zachodu na południowy wschód ciąg wzgórz, które budują skały jurajskie i triasowe. Dzięki takiej budowie geologicznej z najwyższych punktów terenu, drogi wiodącej z Podżarza do Nowej Wioski rozciągają się dalekie i ciekawe otwarcia widokowe. Generalnie jednak na analizowanym terenie dominuje krajobraz wiejski w typie wielkopowierzchniowych gruntów rolnych. Urozmaiceniem krajobrazu rolniczego są plamy lasów z drzewostanem sosnowym. Wzdłuż ulic w części północnej i południowej występuje zwarta zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa w typie ulicówki, która nadaje tym terenom harmonii i uporządkowania. Ciekawym, choć mogącym budzić pewne kontrowersje, obiektem na analizowanym terenie są niecki kamieniołomów Podleśna, zarówno część wschodnia, jak i zachodnia. Co prawda nie są one dobrze widoczne z publicznie dostępnej drogi, ale już po niewielkim oddaleniu się od niej można obserwować wyrobiska i odsłonięcia ścian skalnych, które stanowią interesujące otwarcie krajobrazowe. Obecnie kamieniołomy działają i nie jest możliwe ich wykorzystanie jako obiektów turystycznych, ale niejednokrotnie tego typu obiekty stawały się wartościowymi elementami przyrody i krajobrazu służąc potrzebom sportu, rekreacji i turystyki np. kamieniołomy w Kielcach, kamieniołom Zakrzówek w Krakowie czy kamieniołom Sodowa Góra w Jaworznie (obecnie Geosfera).

2.10 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie znajdują się obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego oraz Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych.

⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.;

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym terenie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z lat 2004 i 2012 w których to planach ustalono podobne przeznaczenia terenu, przy czym analizowany projekt mpzp umożliwia poszerzenie eksploatacji. Wskazana w suikzp granica poszerzenia terenu pod eksploatację uwzględnia istniejące uwarunkowania. Na analizowanym terenie brak jest szczególnych przeciwwskazań do poszerzenia eksploatacji istniejącego kamieniołomu. Nie występują tu wody powierzchniowe, ujęcia wód podziemnych, zabytki czy formy ochrony przyrody. Brak jest również szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych lub też stanowisk gatunków chronionych. Zgodnie ze wskazaniem suikzp eksploatacja może zostać poszerzona w kierunku na północ i południe o ok. 300 metrów, zaś w kierunku zachodnim o ok. 450 metrów. Zasięg terenu z możliwością eksploatacji pokrywa się z granicą złoża „Podleśna”. Z kolei obowiązujący na tym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza poszerzenie eksploatacji w stosunku do stanu istniejącego o ok. 150 m w kierunku północnym, 300 m w kierunku zachodnim i ok. 100 m w kierunku południowym. Tak więc z punktu widzenia obowiązujących aktów planistycznych poszerzenie eksploatacji nastąpi o ok. 100 – 150 m, a niniejszy projekt mpzp umożliwia jej poszerzenie o 400 m w kierunku północnym i zachodnim oraz 200 m w kierunku południowym (w stosunku do stanu istniejącego). Plany z lat poprzednich nie wskazywały możliwości wydobywania kopalin w tym pasie, tak więc w przypadku braku zmiany planu poszerzenie eksploatacji nie byłoby możliwe.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska dotyczących obszarów podlegających ochronie, gdyż takowe tu nie występują. Natomiast istnienie kamieniołomu „Podleśna” generuje szereg uciążliwości, do których można zaliczyć wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, przekształcenie gleb i powierzchni, hałas, emisje pyłów itp. Z racji występowania tych uciążliwości utworzono teren górniczy „Podleśna II”, zgodnie z definicją ustawy prawo geologiczne i górnicze: terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Na terenie poszerzenia eksploatacji i w jego pobliżu nie występują wody powierzchniowe, nie przewiduje się więc wpływu na cieki czy zbiorniki.

Na pozostałym obszarze, głównie jeśli chodzi o tereny wzdłuż dróg i wprowadzenie przeznaczeń MNW, MN-U, RZM projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. Projekt planu nie wprowadza ustaleń, które byłyby w jakikolwiek sposób kolizyjne z wodami powierzchniowymi, nie nastąpi więc degradacja tego komponentu środowiska. Nie przewiduje się tu zabudowy lub kolizji z jakimiś rowami lub innymi wodami powierzchniowymi. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, co jednak ma minimalne znaczenie ze względu na podłączenie większości terenów do kanalizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu ustala zasady gospodarki wodno-ściekowej zgodne z przepisami odrębnymi.

W związku z wprowadzeniem szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych oraz braku zagrożenia dla wód płynących i stojących nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym terenie nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, wydzielono tu natomiast użytkowy poziom wodonośny w utworach triasu i dewonu, cechuje się on średnim narażeniem na zanieczyszczenia. W wyniku eksploatacji kruszyw może nastąpić dalsze poszerzenie leja depresji który już zaznacza się na tym terenie. Dokładne szacunki jak rozległy będzie lej depresji będą musiały zostać przedstawione na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i koncesji na wydobywanie.

W związku z poszerzeniem zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej, która będzie miała miejsce głównie wzdłuż dróg nie przewiduje się wystąpienia szczególnego zagrożenia wód podziemnych. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązaniem systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

Na skutek poszerzenia terenów eksploatacji lokalny topoklimat zmieni się nieznacznie w miejscach gdzie powstanie odkrywka, nie przewiduje się jednak zmian znaczących, gdyż eksploatacja jest już prowadzona na tym terenie i na niego od wielu lat oddziałuje. Wymienić tu należy powstanie dużego wyrobiska z rozległą odsłoniętą powierzchnią pozbawioną

roślinności. W związku z brakiem osłony roślinnej, formami skalnymi oraz dużymi przewyższeniami lokalny topoklimat ulega tu znacznemu zaostrzeniu.

W kontekście realizacji zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej realizacja ustaleń planu nie będzie miała zauważalnego wpływu na klimat. Natomiast zmianie ulegnie mikroklimat na i w bezpośrednim sąsiedztwie terenów, na których będzie powstawała nowa zabudowa. W związku z tym zwiększy się szorstkość powierzchni ziemi, a co za tym idzie nastąpi zmniejszenie warunków przewietrzania oraz zaistnieje tu topoklimat terenów zurbanizowanych. Powierzchnie wskazane do zabudowy nie są jednak rozległe, ograniczają się do wypełnienia luk w zabudowie w ramach istniejącego już układu urbanistycznego. Lokalnie może również zaistnieć zjawisko pogorszenia jakości powietrza w związku z problemem niskiej emisji. Jednak od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa, dzięki której również w gospodarstwach domowych następuje ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotłów spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji. Zjawisko to będzie już teraz dotyczyło tylko starych kotłów, które powinny być sukcesywnie wymieniane.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Skutkiem poszerzenia możliwości eksploatacji nastąpi poszerzenie istniejącej odkrywki o ok. 400 m w kierunku północnym i zachodnim oraz ok. 200 m w kierunku południowym. Zmiany te należy uznać za znaczące, nawet jeśli mają charakter poszerzenia oddziaływania już istniejącego, a nie zupełnie nowego. Umożliwienie prowadzenia eksploatacji na zachód, północ i południe od istniejącej odkrywki spowoduje zmiany w ukształtowaniu terenu podobne do tych, które już nastąpiły w części wschodniej. Powstanie tu rozległe wyrobisko, skarpy urobku przygotowanego do sprzedaży, wydobytych skał, nadkładu, materiału nieużytecznego itp.

Z kolei budowa nowych obiektów o charakterze mieszkaniowym, usługowym i zagrodowym wzdłuż poszczególnych dróg może nieznacznie wpłynąć na przekształcenie powierzchni terenu, nie będzie ona jednak miała charakteru znaczących przekształceń. W przypadku realizacji nowej zabudowy nie należy spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem w tej części wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wyższych klas czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych (odkrywkowe kopalnie, składowiska odpadów, drogi wysokich klas). Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, jednocześnie jednak nie powodujące znaczących przekształceń morfologii terenu. Projekt planu nie przewiduje np. nowych terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin, dróg wysokich klas czy składowisk odpadów, które to działania mogłyby rzeczywiście znacząco i trwale wpłynąć na ukształtowanie terenu w tej części mpzp. Jak to już

wskazano w uprzednim akapicie znaczące zmiany nastąpią na terenie G na skutek możliwości poszerzenia eksploatacji.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Na terenach G występują grunty rolne przeważnie pozostające w uprawie, dominują tu grunty orne klas RIVa i RIVb, występują również powierzchnie gleb klasy RIIIb oraz RV. W mniejszej ilości występują na analizowanym terenie łąki i pastwiska klas IV i V. Teren lasu również ujęty jest w ewidencji gruntów jako las Ls. Prowadzenie eksploatacji na tych terenach spowoduje likwidację istniejących tu gleb i likwidację rolnictwa. Również przy powstaniu planowanej zabudowy wzdłuż poszczególnych dróg istniejące tam gleby ulegną w większości zniszczeniu. Zdecydowana większość terenów, które obecnie nie są zabudowane, a które zmieniają zagospodarowanie to grunty orne, często pozostające w uprawie. Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa, podobnie jak i tereny przeznaczone pod eksploatację. Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82) przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze oraz gruntów leśnych na cele nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Na terenie objętym planem nie nastąpi taka konieczność, nie nastąpi również konieczność zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, gdyż zgoda na zmianę przeznaczenia terenu leśnego na zachód od istniejącej odkrywki została już wydana na etapie mpzp obowiązującego.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Istotnym celem ustaleń mpzp było umożliwienie dalszej eksploatacji złoża dolomitów „Podleśna” w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Projekt mpzp nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami kruszyw naturalnych i uniemożliwiały w przyszłości ich eksploatację. Stosownie do art. 72 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54) w projekcie planu uwzględniono obszary występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji złóż. Ujawnienie złóż udokumentowanych kopalin wymagane jest art. 95 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1290), co projekt mpzp wypełnia w obrębie terenów G. Projekt mpzp spełnia ustalenia art. 125 i art. 126 prawa ochrony środowiska, które dotyczą ochrony kopalin i prowadzenia ich eksploatacji w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z tymi przepisami:

„Art. 125 Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.”

„Art. 126. 1. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopaliny.

2. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.”

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

W przypadku poszerzenia części terenu G prowadzona będzie eksploatacja złóż dolomitu, która doprowadzi do zniszczenia gruntów rolnych i lasu. Poszerzenie eksploatacji będzie miało szerokość ok. 400 m w kierunku na północ i zachód oraz ok. 200 m na południe. W wyniku eksploatacji powstanie wyrobisko takie jak w części centralnej i wschodniej terenu G, a tereny rolne i las przestaną istnieć. W lesie tym zdecydowanie dominuje sosna, zgodnie z wydzieleniami Planów Urządzania Lasów wydzielono tu lasy sosnowe So w wieku ok. 50 – 80 lat (So64). Powierzchnie te nie mają zbyt dużej wartości przyrodniczej, brak tu wartościowych siedlisk przyrodniczych czy stanowisk gatunków chronionych. Grunty rolne pozostają w uprawie, zaś las ma charakter stricte gospodarczy. Kamieniołom „Podleśna” może obecnie być odbierany jako źródło znaczących oddziaływań, które dewastuje środowisko przyrodnicze. Jednocześnie jednak należy mieć świadomość, że skutkiem obecnie prowadzonych działań o negatywnym oddziaływaniu jest powstanie wyrobiska, które będzie posiadało dużą wartość krajobrazową oraz może mieć bardzo dużą wartość przyrodniczą. Dzięki odsłonięciu skał wapiennych tworzą się bowiem bardzo rzadkie siedliska naskalne oraz muraw kserotermicznych, które zwykle są bardzo rzadkie. Niejednokrotnie dawne kamieniołomy stawały się wartościowymi elementami przyrody i krajobrazu służąc potrzebom sportu, rekreacji i turystyki np. kamieniołomy w Kielcach, kamieniołom Zakrzówek w Krakowie, rejon Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie czy kamieniołom Sodowa Góra w Jaworznie (obecnie Geosfera). Część kamieniołomów zostało uznanych za rezerваты przyrody ze względu na ogromną wartość przyrodniczą. Najważniejszą kwestią jest więc pozostawienie tego terenu wolnego od zabudowy czy zasypania odpadami, gdyż powstaje tu wartościowe siedlisko możliwe do pełnienia istotnej funkcji ekologicznej.

Natomiast na pozostałym terenie, głównie wzdłuż dróg projekt planu wprowadza różne tereny z możliwością urbanizacji (np. MNW, MN-U, RZM) na terenach obecnie niezainwestowanych. Na terenach, które nie są obecnie zabudowane, a które są przeznaczone w projekcie mpzp do zabudowy występują grunty rolne (w zdecydowanej większości pozostające w uprawie) bądź też przydomowe place i ogrody (w lukach zabudowy). Wszystkie tereny przewidziane do zabudowy wskazano na załączniku mapowym nr 1 do niniejszego opracowania.

Generalnie zaproponowane w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przeznaczenia terenu opierają się na istniejącym zagospodarowaniu terenu, a także na ustaleniach obowiązującego mpzp, nie mniej ustalono tu również tereny na których urbanizacja będzie rozwijała się dość mocno, zawsze jednak w obrębie zarysu obecnych już terenów zurbanizowanych. Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg.

Należy zaznaczyć, że zdecydowana większość nowych przeznaczeń terenów była już wskazywana w mpzp z lat poprzednich. Pomiędzy terenem urbanizacji, a terenem obecnej i przyszłej kopalni (poszerzenia jej terenu) pozostawiono pas terenów rolnictwa z zakazem zabudowy RN oraz fragmenty terenów leśnych.

W projekcie mpzp uwzględniono również szereg uwarunkowań środowiskowych i kulturowych, m.in. występowanie złóż kopalin, obszaru i terenu górniczego, infrastruktury technicznej, potrzeb eksploatacji złóż i wymagań prawnych. Zostały one szczegółowo wymienione w tekście planu i wskazane w części rysunkowej. W generalnym ujęciu, choć miejscami skala zmian będzie duża, na obszarach przewidzianych w planie do urbanizacji oraz eksploatacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Natomiast niewątpliwie poszerzenie odkrywki doprowadzi do całkowitej zmiany obecnego zagospodarowania (tereny rolne i lasy), a w dalekiej przyszłości – po przeprowadzeniu eksploatacji – do powstania dużej nieckiej wyrobiska, która po odpowiednim zagospodarowaniu będzie mogła mieć dużą wartość przyrodniczą.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 r. ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Wpływ na tereny chronione - na analizowanym obszarze, ani w jego pobliżu nie występują istniejące lub proponowane formy ochrony przyrody. Nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska.

Korytarze ekologiczne – W literaturze⁹ przedmiotu dotyczącym ogólnokrajowego rozmieszczenia korytarzy na analizowanym terenie nie wydzielono korytarzy ekologicznych. Natomiast w opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim¹⁰ wskazywano na analizowanym terenie przebieg korytarza dla ssaków kopytnych K/LL-LS, jest to północna odnoga korytarza, który biegnie lasami na południe od Siewierza. Jest to korytarz łączący Lasy Lublinieckie z Lasami Siewierskimi. Korytarz ekologiczny dla ssaków drapieżnych oraz korytarz dla ptaków zostały w tym opracowaniu wskazane poza analizowanym terenem, podobnie jak opisany powyżej południowy przebieg korytarza. Obecnie zwierzęta mają na analizowanym terenie możliwość przemieszczania się na osi północny-zachód - południowy-wschód, przy czym ograniczeniem jest tu wyrobisko kamieniołomu. Poza wyrobiskiem zwierzęta wykorzystują do przemieszczania się tereny gruntów ornych i powierzchnie leśne. Ze względu na zabudowę wzdłuż dróg przemieszczanie się zwierząt jest utrudnione od strony północnej, południowej i południowo-zachodniej. Realizacja ustaleń planu nie zmieni w sposób znaczący tego stanu rzeczy, tereny te w dalszym ciągu będą prezentowały ograniczoną możliwość przemieszczania się zwierząt.

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.;

¹⁰ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Pomimo, że projekt planu przewiduje poszerzenie terenu kamieniołomu to jednak nie przewiduje się znaczącego wpływu na zmianę krajobrazu. Odkrywka na analizowanym terenie już istnieje i w sposób znaczący wpływa na krajobraz jako jego bardzo istotny element. Jednak jej poszerzenie nie będzie miało dużego wpływu, ponieważ nie będzie ona nowym elementem. Jak to już opisano w rozdziale 5.6 niejednokrotnie dawne kamieniołomy stawały się wartościowymi elementami przyrody i krajobrazu służąc potrzebom sportu, rekreacji i turystyki np. kamieniołomy w Kielcach, kamieniołom Zakrzówek w Krakowie, rejon Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie czy kamieniołom Sodowa Góra w Jaworznie (obecnie Geosfera). Część kamieniołomów zostało uznanych za rezerваты przyrody ze względu na ogromną wartość przyrodniczą. Najważniejszą kwestią jest więc pozostawienie tego terenu wolnego od zabudowy czy zasypania odpadami, gdyż powstaje tu wartościowe siedlisko możliwe do pełnienia istotnej funkcji ekologicznej.

W przypadku terenów wzdłuż dróg ideą projektu mpzp jest uzupełnienie istniejącego układu urbanistycznego, będzie ono jednak w wielu miejscach znaczące. Przyjęty w miejscowym planie kierunek rozwoju analizowanego terenu nie wpłynie znacząco na zmianę krajobrazu sołectw, gdyż uzupełniona zostanie jedynie zabudowa w lukach wzdłuż dróg, choć niekiedy dość znacznie, będzie to jednak nawiązanie do istniejącego już układu urbanistycznego poszczególnych terenów zabudowanych oraz nieznacznie powiększone pozostaną tereny w otoczeniu. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie znajdują się obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego oraz Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych, nie zaistniała potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W przypadku terenu G projekt mpzp nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jedyną emisją, która może wystąpić w związku z eksploatacją kopaliny jest emisja niezorganizowana najdrobniejszych frakcji, gdyż eksploatowane złoża kruszyw jest niezorganizowanym powierzchniowym źródłem emisji pyłu. Ze względu na odległość, ale także i formę zalegania złóża (w niecce) nie przewiduje się wpływu na tereny zabudowy mieszkaniowej i obecnie nie notuje się takiego oddziaływania. Nie można jednak wykluczyć ewentualnego wystąpienia oddziaływania ze względu na bliskość zabudowy mieszkaniowej. Na obecnym etapie, tj. na etapie mpzp nie sposób jest oszacować stopnia uciążliwości i czy w ogóle one wystąpią. Nie są znane takie parametry jak np. ilość zatrudnionych, ilość pracujących maszyn, czas prowadzonej eksploatacji itp., nie są to bowiem zagadnienia, które rozstrzyga miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W niniejszej prognozie wskazuje się jedynie,

że w niesprzyjających okolicznościach uciążliwości mogłyby wystąpić (np. szczególnie duża ilość samochodów wożących urobek). Szczegółowe rozstrzygnięcie tej kwestii winno zostać zbadane na etapie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem koncesji na wydobywanie, kiedy to będą znane już bardziej szczegółowe, zastrzeżone dla tego etapu, dane o eksploatacji. W razie stwierdzenia możliwości wystąpienia uciążliwości istnieje szereg zabezpieczeń, które można stosować, jak np. stosowanie zraszaczy, ograniczenie wydobywania w dni szczególnie wietrzne, natychmiastowe obsadzanie terenów otwartych zielenią, mycie pojazdów i dróg dojazdowych czy stosowanie zieleni izolującej lub też innych elementów izolujących. Wprowadzenie tego typu zabezpieczeń wykracza jednak poza ramy ustawowe miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku terenów położonych w pozostałej części projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego, są to tereny MNW, MN-U, RZM. O ile zwykle zagrożenie ze strony obiektów usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), które ciągle są głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotłów spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji.

Projekt planu nie przewiduje realizacji dróg o wysokich klasach, które mogłyby wpływać na zanieczyszczenie powietrza, nie przewiduje również realizacji dróg niższych klas. Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięć na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (czy to usługowych, czy przemysłowych, czy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części

w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, poza terenem do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe wysokich klas czy rozległe tereny przemysłowe. Niewątpliwie jednak wprowadzenie urbanizacji na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym. Na dzień dzisiejszy na terenach rolnych właściwie brak jest jakichkolwiek emitorów hałasu. Po wprowadzeniu różnego typu zabudowy np. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej czy usługowej na tereny niezainwestowane pogorszy się jakość klimatu akustycznego, czego muszą być świadome osoby wybierające to miejsce dla przyszłego zamieszkania. Ze względu jednak na skalę nowych do urbanizacji terenów będą to oddziaływania nieznaczne, mające bardzo ograniczony zasięg. Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg. Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku eksploatacji kopalin na obecnym etapie, tj. na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie sposób jest oszacować stopnia uciążliwości i czy w ogóle one wystąpią. Nie są znane takie parametry jak np. ilość zatrudnionych, ilość pracujących maszyn, czas prowadzonej eksploatacji, ilość i godziny strzelań itp., nie są to bowiem zagadnienia, które rozstrzyga miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W niniejszej prognozie wskazuje się jedynie, że w niesprzyjających okolicznościach uciążliwości mogłyby wystąpić. Szczegółowe rozstrzygnięcie tej kwestii winno zostać zbadane na etapie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem koncesji na wydobywanie, kiedy to będą znane już bardziej szczegółowe, zastrzeżone dla tego etapu, dane o eksploatacji. W razie stwierdzenia możliwości wystąpienia uciążliwości istnieje szereg zabezpieczeń, które można stosować, jak np. czasowe ograniczenie wydobycia, godzin strzelań czy stosowanie ekranów akustycznych. Wprowadzenie tego typu zabezpieczeń wykracza jednak poza ramy ustawowe miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a jednocześnie odległość od terenów zabudowy mieszkaniowej zdecydowanie minimalizuje oddziaływania. Bez względu na powyższe niewątpliwym jest, że na terenie przyszłej odkrywki i w jej otoczeniu nastąpi pogorszenie klimatu akustycznego poprzez pracę maszyn oraz ruch ciężarów, o skali tego zjawiska będą jednak decydowały szczegóły nieznane na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na etapie koncesji na wydobywanie wskazany zostanie również zasięg terenu górniczego, w obrębie którego możliwe jest występowanie uciążliwości ze strony zakładu górniczego.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Projekt planu dopuszcza lokalizację obiektów telefonii komórkowej, których lokalizacja każdorazowo będzie jednak podlegała weryfikacji pod kątem oddziaływań elektromagnetycznych na zdrowie ludzi. Projekt nie określa konkretnych miejsc, zapis jest ogólny. Należy jednak dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2024 poz. 604) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zagospodarowania głównie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów czy innych instalacji komunalnych do przetwarzania odpadów. Bieżąca gospodarka odpadowa zwyczajowo umożliwia czasowe magazynowanie w granicach działek zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednocześnie gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Jest ona regulowana ustawą z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz odpowiednimi uchwałami Rady Gminy. Projekt planu w zakresie gospodarki odpadami odwołuje się w tym zakresie do w/w przepisów odrębnych.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanych terenach nie stwierdzono występowania zagrożeń powodziowych, w związku z czym nie zaistniała potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanych terenach nie stwierdzono występowania osuwisk, ani obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, w związku z czym nie zaistniała potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego analizowanego terenu zaproponowano rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W szczególności zaproponowano:

- szczegółowe rozwiązania w zakresie gospodarki ściekami;
- sposób postępowania z odpadami winien być zgodny z planami gospodarki odpadami i przepisami odrębnymi dotyczącymi tych zagadnień;
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej z wykorzystaniem istniejących oraz projektowanych wodociągów rozdzielczych;
- szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- uwzględniono występowanie złóż kopalin, obszarów i terenów górniczych;
- wskazano na możliwość rekultywacji w kierunku wodnym lub odtworzeniowym. Zakazano stosowania do rekultywacji odpadów.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym terenie, jak i w jego pobliżu nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie zaistniała potrzeba rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1130) oraz w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe

kompetencje Rady Gminy. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XLIII/433/2023 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru złoża dolomitów „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz. W kwietniu 2019 r. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PROMAG Sp. z o.o. złożyło wniosek o zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz oraz o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w obszarze udokumentowanego złoża dolomitów „Podleśna” na terenie Gminy Siewierz, w związku z aktualizacją zasobów geologicznych złoża wykonaną w 2017 r. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PROMAG Sp. z o.o. od ponad 25 lat eksploatuje złożo „Podleśna”. Jak wynika z przekazanych przez spółkę informacji w części wschodniej eksploatacja złoża zbliżyła się do granic udokumentowanego złoża, natomiast w części zachodniej złożo jest już w trakcie eksploatacji. Aktualizacja zasobów stwarza możliwość potencjalnej, ekonomicznie uzasadnionej eksploatacji na całym obszarze udokumentowanego złoża. Przedsiębiorstwo jest właścicielem znacznej części gruntów w obszarze udokumentowanego złoża oraz prowadzi wykup nieruchomości. Posiada zdolność finansową, wykształconą kadrę, zakład przeróbczy oraz maszyny i urządzenia do eksploatacji i przeróbki dolomitu na kruszywa. Przedmiotem planu, zgodnie z jego uchwałą inicjującą, jest ustalenie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów zgodnie z wymogami ładu przestrzennego oraz realizowaną polityką przestrzenną miasta, określoną w obowiązującym "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz" uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XX/158/2000 z dnia 25 kwietnia 2000 r. z późniejszymi zmianami. Powierzchnia terenu opracowania, obejmująca część sołectw Żeliszewice, Dziewki, Nowa Wioska, wynosi około 216 ha.

Uchwałą nr XXXVIII/387/2022 z dnia 20 października 2022 r. Rada Miejska w Siewierzu uchwaliła zmianę nr 7 ww. studium, która obejmuje swym obszarem złożo dolomitów „Podleśna” wraz z terenem sąsiednim. W wyniku przedmiotowej zmiany studium

powiększono teren przewidziany do eksploatacji powierzchniowej złoża „Podleśna”. Na terenie objętym niniejszą uchwałą obowiązują trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

„Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” w Gminie Siewierz” uchwalona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXIII/189/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 2 października 2012 r., pozycja 3866,

„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/204/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r., poz. 3202 oraz

„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złoża „Nowa Wioska” w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/205/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r. poz. 3203.

Sporządzenie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wpłynie na poszerzenie granic potencjalnej eksploatacji oraz możliwości dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa w perspektywie ok. 30 lat, a także na utrzymanie poziomu zatrudnienia co najmniej na obecnym poziomie, z perspektywą jego wzrostu.

Wskazana w suikzp granica poszerzenia terenu pod eksploatację uwzględnia istniejące uwarunkowania. Na analizowanym terenie brak jest szczególnych przeciwwskazań do poszerzenia eksploatacji istniejącego kamieniołomu. Nie występują tu wody powierzchniowe, ujęcia wód podziemnych, zabytki czy formy ochrony przyrody. Brak jest również szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych lub też stanowisk gatunków chronionych. Zgodnie ze wskazaniem suikzp i projektu mpzp eksploatacja może zostać poszerzona w kierunku na północ i zachód o ok. 400 metrów, zaś w kierunku południowym o ok. 200 metrów. Zasięg terenu z możliwością eksploatacji pokrywa się z granicą złoża „Podleśna”. Z kolei obowiązujący na tym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza poszerzenie eksploatacji w stosunku do stanu istniejącego o ok. 150 m w kierunku północnym, 300 m w kierunku zachodnim i ok. 100 m w kierunku południowym. Tak więc z punktu widzenia obowiązujących aktów planistycznych poszerzenie eksploatacji nastąpi o ok. 100 – 150 m.

Na pozostałym obszarze mpzp również wskazuje uwarunkowania zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wzdłuż głównych dróg wskazano tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w kilku miejscach dodatkowo zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, często będą one stanowiły uzupełnienie istniejącej zabudowy. Po południowo-wschodniej stronie kamieniołomu wskazano tereny P-U produkcji lub usług. Na pozostałych terenach pozostawiono grunty rolne oraz lasy.

Kwestia oddziaływania eksploatacji w kamieniołomie po jego poszerzeniu będzie podlegała wnikliwej ocenie na etapie ubiegania się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i powinna zostać opisana w raporcie oddziaływania na środowisko. Na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i prognozy oddziaływania na środowisko, tj. bez znajomości szczegółów prowadzenia przyszłej eksploatacji, można jedynie wskazać, że nie występują na analizowanym terenie uwarunkowania, które uniemożliwiałyby jej prowadzenie. Istnieją też możliwości techniczne zabezpieczenia okolicznych mieszkańców przed niekorzystnymi wpływami np. poprzez prowadzenie odstrzałów czy innych ciężkich prac w określonych godzinach.

Kamieniołom „Podleśna” może obecnie być odbierany jako źródło znaczących oddziaływań, które dewastuje środowisko przyrodnicze. Jednocześnie jednak należy mieć świadomość, że skutkiem obecnie prowadzonych działań o negatywnym oddziaływaniu jest powstanie wyrobiska, które będzie posiadało dużą wartość krajobrazową oraz może mieć bardzo dużą wartość przyrodniczą. Dzięki odsłonięciu skał wapiennych tworzą się bowiem bardzo rzadkie siedliska naskalne oraz muraw kserotermicznych, które zwykle są bardzo rzadkie. Niejednokrotnie dawne kamieniołomy stawały się wartościowymi elementami przyrody i krajobrazu służąc potrzebom sportu, rekreacji i turystyki np. kamieniołomy w Kielcach, kamieniołom Zakrzówek w Krakowie, rejon Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie czy kamieniołom Sodowa Góra w Jaworznie (obecnie Geosfera). Część kamieniołomów została uznanych za rezerваты przyrody ze względu na ogromną wartość przyrodniczą. Najważniejszą kwestią jest więc pozostawienie tego terenu wolnego od zabudowy czy zasypania odpadami, gdyż powstaje tu wartościowe siedlisko możliwe do pełnienia istotnej funkcji ekologicznej.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Opracowanie obejmuje teren położony w północnej części gminy Siewierz, we wschodniej części sołectwa Dziewki, zachodniej sołectwa Żeliszewice i północnej części sołectwa Nowa Wioska. Powierzchnia analizowanego terenu wynosi ok. 216 ha, zaś powierzchnia całej gminy (zarówno obszar miejski, jak i wiejski) to 11350 ha. Pod względem geologicznym analizowany teren znajduje się w obrębie monokliny śląsko-krakowskiej, obrzeżającej od północy Górnośląskie Zagłębie Węglowe. Budowa geologiczna fałdowego piętra waryscyjskiego jest mocno urozmaicona i odzwierciedla się na powierzchni w postaci subrównoleżnikowo usytuowanej (NW-SE) antykliny Siewierza zbudowanej w jądrze ze skał węglanowych dewonu. Na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe, tak płynące, jak i stojące. Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek zagrożenia powodziowe, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000 na analizowanym terenie występują łącznie piętra użytkowe w utworach triasowych i dewońskich. Analizowany obszar rozpościera się w północnej części Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (Wyżyny Woźnicko-

Wieluńskiej) i obejmuje fragmenty Progu Woźnickiego. Współczesna powierzchnia analizowanego obszaru i jego otoczenia ma urozmaiconą rzeźbę. Charakterystyczne dla omawianego terenu są obszary wyniesione. Należą do nich wzgórza Progu Woźnickiego, przecinające obszar z WNW na ESE. Są one zbudowane z odpornych na denudację skał triasowych i jurajskich i tworzą powierzchnię (równinę) denudacyjną. Na analizowanym terenie dominują uprawiane grunty rolne oraz lasy, zaś w otoczeniu terenu, wzdłuż dróg zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. W centralnej części terenu znajduje się odkrywka kamieniołomu „Podleśna”. Grunty rolne przeważnie pozostają w uprawie, dominują tu grunty orne klas RIVa i RIVb, występują również powierzchnie gleb klasy RIIIb oraz RV. W mniejszej ilości występują na analizowanym terenie łąki i pastwiska klas IV i V. W podłożu zachodniej części analizowanego terenu znajduje się złożo wapieni i margli przemysłu wapienniczego „Brudzowice” (ID Midas 1897), nie jest ono eksploatowane. W części centralnej analizowanego terenu znajduje się złożo kamieni łamanych i blocznych „Podleśna”, jest ono eksploatowane w części wschodniej i zachodniej, wyrobisko rozdziela droga łącząca Podżarze i Nowa Wioskę. Dla eksploatacji tego złoża utworzono obszar i teren górniczy „Podleśna II”. W południowej części obszaru znajduje się również teren górniczy „Nowa Wioska”, sam kamieniołom „Nowa Wioska” znajduje się w odległości ok. 300 m na południe od granic analizowanego obszaru. Obecnie na analizowanym terenie i w jego otoczeniu praktycznie nie występują naturalne zbiorowiska roślinne. Pierwotna roślinność terenu reprezentowana była przez kontynentalne bory mieszane *Pino-Quercetum auct. Polon – Quercoroboris-Pinetum i Serratulo-Pinetum*, nr 47 na mapie W. Matuszkiewicza. Obecnie na analizowanym terenie dominują grunty orne pozostające w uprawie. Wzdłuż głównych ulic znajduje się zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, a za nią ciągi gruntów ornych. W centralnej części terenu znajduje się kamieniołom, który rozdziela na dwie części, wschodnią i zachodnią droga prowadząca z Podżarza do Nowej Wioski. Z północno-zachodu na południowy wschód ciągnie się pas niewielkiego lasu, który porasta szczyt wzniesienia, które było najtrudniejsze do rolniczego zagospodarowania, stąd też pozostało w użytkowaniu leśnym. W lasach tych zdecydowanie dominuje sosna, zgodnie z wydzieleniami Planów Urządzania Lasów wydzielono tu lasy sosnowe So w wieku ok. 50 – 80 lat. Na kilku terenach, m.in. przy drodze w części zachodniej rośnie las akacjowy, wskazano tu wydzielenie Ak57 i Ak60. Na analizowanym terenie nie występują cenne siedliska przyrodnicze czy stanowiska roślin chronionych, które wymagałyby objęcia ochroną, a powierzchnie leśne nie mają dużej wartości przyrodniczej (gospodarcze lasy sosnowe). Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody. Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną ze względu na brak szczególnych wartości przyrodniczych. Na analizowanym terenie nie znajdują się obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego oraz Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych.

W przypadku poszerzenia części terenu G prowadzona będzie eksploatacja złóż dolomitu, która doprowadzi do zniszczenia gruntów rolnych i lasu. Poszerzenie eksploatacji będzie miało szerokość ok. 400 m w kierunku na północ i zachód oraz ok. 200 m na południe.

W wyniku eksploatacji powstanie wyrobisko takie jak w części centralnej i wschodniej terenu G, a tereny rolne i las przestaną istnieć. W lesie tym zdecydowanie dominuje sosna, zgodnie z wydzieleniami Planów Urządzania Lasów wydzielono tu lasy sosnowe So w wieku ok. 50 – 80 lat (So64). Powierzchnie te nie mają zbyt dużej wartości przyrodniczej, brak tu wartościowych siedlisk przyrodniczych czy stanowisk gatunków chronionych. Grunty rolne pozostają w uprawie, zaś las ma charakter stricte gospodarczy. Kamieniołom „Podleśna” może obecnie być odbierany jako źródło znaczących oddziaływań, które dewastuje środowisko przyrodnicze. Jednocześnie jednak należy mieć świadomość, że skutkiem obecnie prowadzonych działań o negatywnym oddziaływaniu jest powstanie wyrobiska, które będzie posiadało dużą wartość krajobrazową oraz może mieć bardzo dużą wartość przyrodniczą. Dzięki odsłonięciu skał wapiennych tworzą się bowiem bardzo rzadkie siedliska naskalne oraz muraw kserotermicznych, które zwykle są bardzo rzadkie. Niejednokrotnie dawne kamieniołomy stawały się wartościowymi elementami przyrody i krajobrazu służąc potrzebom sportu, rekreacji i turystyki np. kamieniołomy w Kielcach, kamieniołom Zakrzówek w Krakowie, rejon Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie czy kamieniołom Sodowa Góra w Jaworznie (obecnie Geosfera). Część kamieniołomów zostało uznanych za rezerваты przyrody ze względu na ogromną wartość przyrodniczą. Najważniejszą kwestią jest więc pozostawienie tego terenu wolnego od zabudowy czy zasypania odpadami, gdyż powstaje tu wartościowe siedlisko możliwe do pełnienia istotnej funkcji ekologicznej.

Natomiast na pozostałym terenie, głównie wzdłuż dróg projekt planu wprowadza różne tereny z możliwością urbanizacji (np. MNW, MN-U, RZM) na terenach obecnie niezainwestowanych. Na terenach, które nie są obecnie zabudowane, a które są przeznaczone w projekcie mpzp do zabudowy występują grunty rolne (w zdecydowanej większości pozostające w uprawie) bądź też przydomowe place i ogrody (w lukach zabudowy). Wszystkie tereny przewidziane do zabudowy wskazano na załączniku mapowym nr 1 do niniejszego opracowania.

Generalnie zaproponowane w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przeznaczenia terenu opierają się na istniejącym zagospodarowaniu terenu, a także na ustaleniach obowiązującego mpzp, nie mniej ustalono tu również tereny na których urbanizacja będzie rozwijała się dość mocno, zawsze jednak w obrębie zarysu obecnych już terenów zurbanizowanych. Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg.

Należy zaznaczyć, że zdecydowana większość nowych przeznaczeń terenów była już wskazywana w mpzp z lat poprzednich. Pomiędzy terenem urbanizacji, a terenem obecnej i przyszłej kopalni (poszerzenia jej terenu) pozostawiono pas terenów rolnictwa z zakazem zabudowy RN oraz fragmenty terenów leśnych.

W projekcie mpzp uwzględniono również szereg uwarunkowań środowiskowych i kulturowych, m.in. występowanie złóż kopalin, obszaru i terenu górniczego, infrastruktury technicznej, potrzeb eksploatacji złóż i wymagań prawnych. Zostały one szczegółowo wymienione w tekście planu i wskazane w części rysunkowej. W generalnym ujęciu, choć miejscami skala zmian będzie duża, na obszarach przewidzianych w planie do urbanizacji oraz eksploatacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska

przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Natomiast niewątpliwie poszerzenie odkrywki doprowadzi do całkowitej zmiany obecnego zagospodarowania (tereny rolne i lasy), a w dalekiej przyszłości – po przeprowadzeniu eksploatacji – do powstania dużej niecki wyrobiska, która po odpowiednim zagospodarowaniu będzie mogła mieć dużą wartość przyrodniczą.

Na pozostałym obszarze, głównie wzdłuż dróg, projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. Projekt planu nie wprowadza ustaleń, które byłyby w jakikolwiek sposób kolizyjne z wodami powierzchniowymi, nie nastąpi więc degradacja tego komponentu środowiska. Nie przewiduje się tu zabudowy lub kolizji z jakimiś rowami lub innymi wodami powierzchniowymi. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, co jednak ma minimalne znaczenie ze względu na podłączenie większości terenów do kanalizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu ustala zasady gospodarki wodno-ściekowej zgodne z przepisami odrębnymi.

W związku z wprowadzeniem szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych oraz braku zagrożenia dla wód płynących i stojących nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

Wzrost stopnia urbanizacji na analizowanym terenie może nieznacznie wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji, choć ustalenia uchwały antysmogowej znacząco ograniczają to zagrożenie. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego w wyniku ustaleń planu.

W przypadku terenu G projekt mpzp nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jedyną emisją, która może wystąpić w związku z eksploatacją kopaliny jest emisja niezorganizowana najdrobniejszych frakcji, gdyż eksploatowane złożo kruszyw jest niezorganizowanym powierzchniowym źródłem emisji pyłu. Ze względu na odległość, ale także i formę zalegania złoża i możliwy sposób jego eksploatacji nie przewiduje się wpływu na tereny zabudowy mieszkaniowej i obecnie nie notuje się takiego oddziaływania. Nie można jednak wykluczyć ewentualnego wystąpienia oddziaływania ze względu na bliskość zabudowy mieszkaniowej. Na obecnym etapie, tj. na etapie mpzp nie sposób jest oszacować stopnia uciążliwości i czy w ogóle one wystąpią. Nie są znane takie parametry jak np. ilość zatrudnionych, ilość pracujących maszyn, czas prowadzonej eksploatacji itp., nie są to bowiem zagadnienia, które rozstrzyga miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W niniejszej prognozie wskazuje się jedynie, że w niesprzyjających okolicznościach uciążliwości mogłyby wystąpić (np. szczególnie duża ilość samochodów wożących urobek). Szczegółowe rozstrzygnięcie tej kwestii winno zostać zbadane na etapie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem koncesji na wydobywanie, kiedy to będą znane już bardziej szczegółowe, zastrzeżone dla tego etapu, dane o eksploatacji. W razie stwierdzenia możliwości wystąpienia uciążliwości istnieje szereg zabezpieczeń, które można stosować, jak np. stosowanie zraszaczy, ograniczenie wydobycia w dni szczególnie wietrzne, natychmiastowe obsadzanie terenów otwartych

zielenią, mycie pojazdów i dróg dojazdowych czy stosowanie zieleni izolującej lub też innych elementów izolujących. Wprowadzenie tego typu zabezpieczeń wykracza jednak poza ramy ustawowe miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Podobnie wygląda kwestia oddziaływań akustycznych.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na analizowanym terenie, jak i w jego pobliżu nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie zaistniała potrzeba rozpatrywania rozwiązań alternatywnych

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Kozięłowy, Gugik, Warszawa, 2001 r.;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Kozięłowy, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Gajowiec B., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Kozięłowy, PIG, Warszawa 1997 r.;

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948 r.;

www.gus.pl - strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego;

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.;

Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1984 r.;

Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa Geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1980 r.;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 1998 r.;

Kruczał A., 2000: Atlas klimatu województwa śląskiego, IMiGW, Katowice;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla miejscowego planu zagospodarowania dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złóża „Podleśna” oraz terenu przyległego, Biuro Rozwoju Regionu sp. z o.o., Katowice, Siewierz, 2002 r.,

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl> ;

Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

Rejestr form ochrony przyrody województwa śląskiego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice;

Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100000, PIG, Warszawa;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Siewierz uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XX/158/2000 z dnia 25 kwietnia 2000 r. z późniejszymi zmianami.

Wierzbanowski P. i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Koziegłowy, PIG, Warszawa, 2002 r.;

Wyczółkowski J., Romanek A. (reambulacja), Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Koziegłowy, PIG, Warszawa 2009 r.;

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

„Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru górniczego kopalni dolomitu ze złóża „Podleśna” w Gminie Siewierz” uchwalona Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXIII/189/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 2 października 2012 r., pozycja 3866,

„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złóża „Podleśna” oraz terenu przyległego w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/204/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r., poz. 3202 oraz

„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego kopalni dolomitu ze złóża „Nowa Wioska” w Gminie Siewierz” uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Siewierzu Nr XXVIII/205/04 z dnia 30 września 2004 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 112 z dnia 29 listopada 2004 r. poz. 3203.

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Południowo-zachodnia część analizowanego terenu, Dziewki

Fot. 2 Tereny z lasem sosnowym w zachodniej części terenu

Fot. 3 Rejon przysiółka Pasternik, południowo-zachodnia część terenu

Fot. 4 Przysiółek Pasternik

Fot. 5 Tereny rolne w południowej części terenu

Fot. 6 Jak powyżej

Fot. 7 Zabudowa tuż poza północno-zachodnią granicą obszaru

Fot. 8 Podżarze, północna granica obszaru

Fot. 9 Tereny rolne w północno-zachodniej części obszaru

Fot. 10 Jak powyżej

Fot. 11 Zabudowa sołectwa Podżarze

Fot. 12 Droga wiodąca z Podżarza do Nowej Wioski

Fot. 13 Podżarze, widok w kierunku wschodnim

Fot. 14 Grzbiet wyniesień na drodze pomiędzy Podżarzem, a Nową Wioską

Fot. 15 Jak powyżej

Fot. 16 Tereny rolne w centralnej części obszaru

Fot. 17 Kamieniołom, część położona po zachodniej stronie drogi

Fot. 19 Ściana lasu sosnowego na zachód od odkrywki

Fot. 18 Polna droga na północ od odkrywki

Fot. 20 Odkrywka po wschodniej stronie drogi

Fot. 21 Jak powyżej

Fot. 22 Droga prowadząca do odkrywki

Fot. 23 Zabudowa Nowej Wioski

Fot. 24 Jak powyżej

Fot. 25 Tereny rolne w części wschodniej terenu

Fot. 26 Północno-wschodnia część terenu, Podleśie